

3. Мета та цілі курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Ландшафтна екологія» є надання майбутнім фахівцям знань з основ природної організації ландшафтів та процесів їхньої динаміки в умовах антропогенного навантаження.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК01 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

СК22 Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

4. Результати навчання.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти досягає або вдосконалює програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою, а саме:

ПР02 Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

ПР06 Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.

ПР16 Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

5. Пререквізити. Здобувач вищої освіти попередньо повинен прослухати курс «Біологія».

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20 годин
Практичні роботи	20 годин
Самостійна робота	80 годин
Всього кредитів –	4

Форма проведення занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle та літератури.

7. Тематика курсу.

Змістовий модуль 1 Предмет, методи і еволюція знань із ландшафтної екології

Тема 1. Становлення і розвиток ландшафтної екології

Передумови становлення ландшафтної екології. Основні напрямки, які виникли в результаті екологізації ландшафтознавства. Загальні підходи до вивчення екологічного стану території

Тема 2. Основи ландшафтознавства

Поняття ландшафтознавства. Головні типи ґрунтів в Україні. Рівні просторової організації та фактори формування ландшафтів. Ідеї В.В. Докучаєва і розвиток ландшафтознавства

Тема 3. Теоретичні основи вчення про ландшафт

Розробка теоретичних основ вчення про ландшафт. Еволюція визначення і трактування поняття «ландшафт».

Тема 4. Ландшафтна екологія як наука

Поняття ландшафтної екології. Об'єкт та предмет ландшафтної екології. Завдання ландшафтної екології. Геоекологічні дослідження в Україні. Ландшафтно-екологічні дослідження різних країн світу.

Змістовий модуль 2 Структура, функціонування та дослідження ландшафтних комплексів

Тема 5. Формування ландшафту

Фактори формування ландшафту. Природні компоненти ландшафту. Взаємозв'язки компонентів.

Тема 6. Морфологія ландшафту

Ландшафт. Різні трактування терміну «ландшафт». Просторова структура ландшафту. Морфологічні одиниці ландшафту. Типи морфологічної структури ландшафтних комплексів. Особливості ландшафтної структури гірських територій.

Тема 7. Стійкість, відновлення та самовідновлення ландшафтів

Стійкість ландшафту. Відновлення та самовідновлення ландшафтів. Відновлення порушених земель і властивостей ґрунтів. Відновлення рослинного покриву. Реконструкція водних об'єктів.

Тема 8. Ландшафтний та екологічний підходи до аналізу ландшафтних екосистем

Основні риси ландшафтного підходу. Екологічний підхід. Найпоширеніші варіанти трактування.

Теми практичних занять.

1. Морфологічна структура ландшафту. Побудова ландшафтного профілю за заданим напрямом.
2. Складання фрагменту ландшафтною карти.
3. Аналіз функціонування геосистем.
4. Оцінювання природного потенціалу геосистем.
5. Ландшафтно-екологічне планування і створення штучних водойм.
6. Оцінка ступеня антропогенної перетвореності ландшафту.
7. Рішення ландшафтно-екологічних задач.

Тематика самостійної роботи.

1. Самостійне опрацювання лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних робіт
3. Самостійне опрацювання окремих питань: Морфологічна структура ландшафту. Побудова ландшафтного профілю за заданим напрямом. Складання фрагменту ландшафтною карти. Аналіз функціонування геосистем. Оцінювання природного потенціалу геосистем. Ландшафтно-екологічне планування і створення штучних водойм. Оцінка ступеня антропогенної перетвореності ландшафту. Рішення ландшафтно-екологічних задач.
4. Підготовка до екзамену (3 семестр).

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінка за семестр складається з оцінки за виконання практичних робіт; індивідуального завдання та іспит
Вимоги до РГР, КР, КП тощо	-
Практичні (лабораторні) заняття	Виконане завдання кожної практичної роботи оформлюється і здається викладачу у встановлені терміни у вигляді звіту, який має містити відповіді на питання, передбачені практичним заняттям
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх передбачених видів навчальної роботи (практичних робіт і індивідуального завдання) і наявність не менше 25 балів набраних за семестр за усі види роботи

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Виконання практичних завдань і оформлення звіту	35 балів (5 бали * 7 завдань)
2	Виконання індивідуального завдання. презентація	25 балів
Усього поточний і проміжний модульний контроль		60 балів
Семестровий контроль (екзамен)		40 балів
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політика курсу

До іспиту допускається здобувач вищої освіти, який виконав усі передбачені види робіт (практичні завдання, індивідуальне завдання) і набрав не менше 25 балів за семестр за усі види робіт.

Політика відпрацювання. Практичні заняття, які здобувач пропустив, відпрацьовуються шляхом виконання індивідуальних завдань, які видає викладач здобувачу за темою пропущеного заняття.

Політика перезарахування. Курс може бути перезарахований, якщо здобувач вивчав цей курс (або подібний курс, що формує передбачені курсом «Ландшафтна екологія» програмні результати навчання) в іншому навчальному закладі. Також можуть бути перезараховані окремі практичні роботи або теми курсу, якщо здобувач отримав відповідні компетентності шляхом інформальної/неформальної освіти. Перезарахування відбувається відповідно до «Порядку визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в НУ Чернігівська політехніка».

Політика академічної доброчесності. Списування звітів практичних робіт, контрольних робіт, списування під час іспиту не допускається. У разі списування здобувач не отримує бали за списану практичну роботу або контрольну роботу, іспит і, як наслідок, відбувається повторне проходження оцінювання (практична робота, екзамен тощо) відповідно до Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка».

10. Рекомендована література.

1. Гродзинський М. Д. Ландшафтна екологія : підручник / М. Д. Гродзинський. – К. : Знання, 2014. – 550 с.
2. Гуцуляк В. М. Ландшафтна екологія: геохімічний аспект. Навчальний посібник / В. М. Гуцуляк. – Чернівці : Рута, 2010. – 272 с.
3. Максименко Н. В. Ландшафтна екологія : підручник / Н. В. Максименко, В. М. Гуцуляк, Т. В. Дудар. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 284 с.
4. Царик Л. П. Ландшафтна екологія : навч. посіб. / Л. П. Царик. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2019. – 138 с.
6. Applied Landscape Ecology / F. C. Rego [et al.]. – Wiley, 2019. – 288 p.

